Poliisiylitarkastaja Maria Hoikkala 15.05.2020 POL-2020-29204

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintävaliokunta 13.5.2020, HE 50/2020 vp - asiantuntijalausuntopyyntö

Kirjallinen asiantuntijalausunto HE 50/2020 vp hallituksen esityksestä eduskunnalle tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin ja ajokorttidirektiivin muutosten täytäntöönpanoa koskeviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on 13.5.2020 pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon mukaisessa asiassa.

Poliisin liikennevalvontatyössä lainsäädännön soveltamisongelmia aiheuttavat usein sellaiset säännökset joissa tulisi valvontatilanteessa saada luotettavasti selvitettyä esimerkiksi todellinen matkan pituus tai tietty prosentuaalisesti määritelty osuus jostakin kokonaisuudesta. Samalla tavoin ongelmia aiheuttavat sellaiset kirjaukset kuten ”satunnaisesti”, ”tilapäisesti”, ”toissijainen” tai ”pääasiallinen”.

Kyseisten asioiden selvittäminen liikennevalvonnassa perustuu pääsääntöisesti vain kuljettajan kertomukseen eikä se ole mitenkään muutoin valvojan sillä hetkellä luotettavasti selvitettävissä. Kuljettajan kertomuksen perusteella voidaan harvoin todeta säännöksissä annettujen rajausten ylittyneen. Asian siirtäminen epäselvissä tapauksissa rikosten esitutkintaan ei yleensä sekään johda tavoiteltuun lopputulokseen, eli tapahtumien todellisen kulun selviämiseen.

Ongelmallista valvonnan näkökulmasta on myös maataloudenharjoittajaa koskeva poikkeus ja siihen liitetty 100 kilometrin kilometrirajaus. 100 kilometriä kattaa merkittävän kokoisen alueen esimerkiksi ns. ruuhka - Suomesta.

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta asiaa arvioitaessa voidaan lisäksi kysyä, onko esimerkiksi maatalouden harjoittajan kuorma-auton kuljettaminen ilman ammattipätevyyskoulutusta yhtä turvallista kuin ammattikuljettajan, varsinkin kun kyseessä olisivat suhteellisen pitkät siirtymät. Liikennevalvonnassa on todettu, että usein ne maatalouden harjoittajat joilla on käytössään kuorma-autoja, ovat yleensä niin sanottuja suurtilallisia ja heillä on käytössään ajoneuvoyhdistelmiä. Määrättyinä painopisteaikoina ajosuoritteet ovat huomattavankin suuria, esimerkkinä sokerijuurikkaiden ajossa loka-, marras- ja joulukuussa.

Direktiivissä on kirjaus siitä, milloin ajoneuvon kuljettamista ei pidettäisi päätoimena *(”ajoneuvon kuljettamisen ei yleensä katsota olevan kuljettajan päätoimi silloin, kun siihen käytetään vähemmän kuin 30 prosenttia säännöllisestä kuukausittaisesta työajasta”*). Prosentuaalinen rajaus oli syytä tuoda esille myös poikkeuksia koskevassa säännöksessä.

Mitä tulee ajokorttilain 42 §:n opetusluvan myöntämisen edellytysten muuttamiseen, Poliisihallitus viittaa aiemmin liikenne- ja viestintäministeriölle antamaansa lausuntoon (POL-2020-4926, ID-2048899).